

ĐỀ CƯƠNG TUYÊN TRUYỀN
Kỷ niệm 100 năm ngày sinh Anh hùng lực lượng vũ trang Nhân dân –
Nữ tướng Nguyễn Thị Định (15/3/1920-15/3/2020)

Lịch sử đấu tranh cách mạng của dân tộc, của phụ nữ Việt Nam trong thời đại Hồ Chí Minh đã xuất hiện rất nhiều cá nhân anh hùng, những con người tiêu biểu của chủ nghĩa anh hùng cách mạng. Trong đó, không thể không nhắc đến Nguyễn Thị Định - vị Nữ tướng tài danh, Anh hùng lực lượng vũ trang Nhân dân, người con ưu tú của quê hương Bến Tre Đồng khởi.

Cuộc đời và sự nghiệp cách mạng của đồng chí Nguyễn Thị Định là hiện thân của tấm lòng nhân hậu, vị tha nhưng cũng hết mực kiên cường của phụ nữ Việt Nam; gắn liền với những mốc lịch sử trọng đại của dân tộc mà ở đó đồng chí đã chứng tỏ bản lĩnh, ý chí của một người phụ nữ thông minh, mưu trí, quả cảm trong đấu tranh cách mạng, đóng góp vẻ vang cho sự nghiệp giải phóng dân tộc, xây dựng và bảo vệ Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa.

Nữ tướng Nguyễn Thị Định sinh ngày 15/3/1920 tại xã Lương Hòa, huyện Giồng Trôm, tỉnh Bến Tre. Sinh ra và lớn lên ở một miền quê giàu truyền thống yêu nước, năm 1936, vừa tròn 16 tuổi, đồng chí bắt đầu tham gia hoạt động cách mạng. Hai năm sau, đồng chí được đứng vào hàng ngũ Đảng Cộng sản Đông Dương. Năm 1940, sinh con trai được 03 ngày thì chồng bị giặc bắt, bản thân đồng chí cũng bị giặc bắt giam và biệt giam tại nhà tù Bà Rá, tỉnh Sông Bé (nay là tỉnh Bình Phước), con trai phải gửi cho gia đình nuôi. Ba năm tù cũng là ba năm hoạt động kiên cường, bất khuất của đồng chí, ba năm sống trong sự giam cầm và cuộc sống hà khắc tại nhà lao. Năm 1943, đồng chí Nguyễn Thị Định lâm bệnh nặng, kẻ địch buộc phải thả bà và quản thúc tại địa phương, sức khỏe chưa hồi phục thì đồng chí nhận được tin chồng hy sinh ngoài Côn Đảo. Sau khi ra tù trở về Bến Tre, tiếp tục sự nghiệp cách mạng, đồng chí liên lạc với tổ chức đảng, chính quyền cách mạng của tỉnh và tham gia giành chính quyền ở Thị xã Bến Tre trong Tổng khởi nghĩa tháng 8/1945.

Tháng 3/1946, tuy còn nhỏ tuổi nhưng nhờ có ý chí kiên cường, lòng yêu nước mãnh liệt, lại nhiều mưu trí, đồng chí được Tỉnh ủy chọn làm thuyền trưởng chuyên đầu tiên vượt biển ra Bắc báo cáo với Trung ương và Bác Hồ về tình hình cách mạng miền Nam và Khu VIII sau Hiệp định sơ bộ 6/3, trực tiếp chuyển 12 tấn vũ khí từ miền Bắc vào chi viện cho chiến trường Tây Nam Bộ, tạo tiền đề cho sự hình thành đường Hồ Chí Minh trên biển trong kháng chiến chống Mỹ, cứu nước.

Từ năm 1947 đến năm 1951, đồng chí là Ủy viên Ban Chấp hành Đảng bộ tỉnh Bến Tre, Đoàn trưởng Phụ nữ Cứu quốc tỉnh Bến Tre, Ủy viên Mặt trận Liên Việt tỉnh; Ủy viên Ban Chấp hành Phụ nữ Cứu quốc Nam Bộ; Tỉnh ủy viên, Phó Bí thư Huyện ủy Mỏ Cày, Chủ tịch Mặt trận Liên Việt huyện.

Từ năm 1952 đến năm 1960, đồng chí là Hội trưởng Phụ nữ tỉnh Bến Tre, Ủy viên Thường vụ Tỉnh ủy, Phó Bí thư và Bí thư Tỉnh ủy. Năm 1960, đồng chí là một trong những người tham gia lãnh đạo phong trào Đồng Khởi ở Bến Tre. Chính từ phong trào này, tên tuổi của đồng chí Nguyễn Thị Định đã gắn với phương thức đánh địch bằng “Ba mũi giáp công”, đặc biệt là phong trào đấu tranh chính trị, binh vận của phụ nữ, của “Đội quân tóc dài” gắn liền với phong trào du kích chiến tranh của Nhân dân miền Nam trong những năm đánh Đế quốc Mỹ và thắng Mỹ xâm lược.

Từ năm 1961 đến năm 1964, đồng chí là Khu ủy viên Khu VIII, phụ trách dân vận, Bí thư Đảng đoàn Phụ nữ Khu VIII, Chủ tịch Hội Liên hiệp Phụ nữ giải phóng Khu VIII, đồng chí đã có công rất lớn trong việc xây dựng và phát huy tác dụng “Đội quân tóc dài” với chiến thuật “Tấn cư ngược” làm cho quân thù vô cùng run sợ. Thượng tướng Trần Văn Trà từng nhận định đồng chí là người “Có tài thao lược, ý chí cao, nghệ thuật điều hành của đội quân tóc dài, vừa hình thành tổ chức, vừa tác chiến ngay tại chiến trường vô cùng phức tạp và đã đem lại chiến thắng vẻ vang”.

Từ năm 1965 đến năm 1975, đồng chí là Chủ tịch Hội Liên hiệp Phụ nữ Giải phóng miền Nam Việt Nam; Phó Tư lệnh các lực lượng vũ trang giải phóng miền Nam; năm 1974 đồng chí được phong quân hàm Thiếu tướng Quân đội Nhân dân Việt Nam.

Sau ngày miền Nam được giải phóng, thống nhất đất nước, đồng chí Nguyễn Thị Định là Ủy viên Ban chấp hành Trung ương Đảng Cộng sản Việt Nam các khóa IV, V, VI, đại biểu Quốc hội các khóa VI, VII, VIII, đã từng giữ nhiều trọng trách: Thứ trưởng Bộ Thương binh - Xã hội, Bí thư Đảng đoàn và Chủ tịch Hội Liên hiệp Phụ nữ Việt Nam, Phó Chủ tịch Hội đồng Nhà nước, Chủ tịch Hội Hữu nghị Việt Nam - Cuba. Với cương vị Phó Chủ tịch Hội đồng Nhà nước, đồng chí đã đóng góp tích cực vào công cuộc thực hiện đường lối đổi mới toàn diện của Đảng Cộng sản Việt Nam, đặc biệt là đổi mới hoạt động của Quốc hội và Hội đồng Nhà nước.

Trong lòng bạn bè thế giới, đồng chí là biểu tượng của cuộc đấu tranh cho độc lập dân tộc; là trung tâm đoàn kết, hữu nghị của các lực lượng tiến bộ trên toàn thế giới trong sự nghiệp đấu tranh vì hòa bình, bình đẳng, tiến bộ và hạnh phúc. Đồng chí từng được Liên đoàn Phụ nữ dân chủ thế giới bầu vào cương vị Phó Chủ tịch Liên đoàn.

Sau 56 năm hoạt động và cống hiến cho sự nghiệp cách mạng, đồng chí Nguyễn Thị Định đã từ trần vào ngày 26/8/1992. Với 72 tuổi đời, 56 năm hoạt động cách mạng kiên cường, không biết mệt mỏi, suốt đời phấn đấu vì sự nghiệp giải phóng dân tộc, giải phóng phụ nữ, với đức tính khiêm tốn, nhận hậu, luôn gắn bó mật thiết với Nhân dân, sức chịu đựng và hy sinh vượt lên trên mất mát đau thương của một người vợ, người mẹ và tinh thần hăng hái làm việc đến hơi thở cuối cùng. Đồng chí là một trong những người phụ nữ tiêu biểu của đất nước, là người lãnh đạo có uy tín, được Nhân dân, chiến sĩ và phụ nữ cả nước, bạn bè gần xa trên thế giới kính trọng, là tấm gương sáng cho các thế hệ hôm nay và mai sau noi theo.

Với những đóng góp to lớn cho đất nước, đồng chí được Đảng và Nhà nước trao tặng những phần thưởng cao quý: Huy hiệu Bác Hồ, Huân chương Kháng chiến chống

Mỹ, cứu nước hạng nhất; 02 Huân chương Quân công hạng Nhất; Huân chương Quyết thắng hạng Nhất; Huân chương Hồ Chí Minh; Huy hiệu 50 năm tuổi Đảng. Ngoài ra đồng chí còn được nhiều nhà nước và các tổ chức quốc tế trao tặng nhiều huân chương và giải thưởng hòa bình.

Tại buổi mít tinh kỷ niệm 20 năm ngày thành lập Hội Phụ nữ Việt Nam, Chủ tịch Hồ Chí Minh phát biểu: “Phó Tổng Tư lệnh quân giải phóng miền Nam là cô Nguyễn Thị Định, cả thế giới chỉ nước ta có vị tướng quân gái như vậy. Thật vẻ vang cho cả miền Nam, cho cả dân tộc ta”. Đồng chí Nguyễn Thị Định là người phụ nữ tiêu biểu nhất, xứng đáng với tám chữ vàng mà Bác Hồ đã tặng cho phụ nữ Việt Nam “Anh hùng, bất khuất, trung hậu, đảm đang”.

Đại tướng Nguyễn Chí Thanh đã từng nói: “Một người phụ nữ đã chỉ huy thắng lợi cuộc Đồng Khởi ở Bến Tre thì người đó rất xứng đáng được làm tướng và ở trong Bộ Tư lệnh đánh Mỹ”. Hay trong lời đề tựa cho tập sách Nhớ chị Ba Định, Giáo sư Trần Văn Giàu đã viết: Chị Ba Định ạ! Ngày xưa người dân làng quê bảo nhau rằng những người như chị là “Sống làm tướng, chết thành thần”.

Ngày 30/8/1995, đồng chí được Nhà nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam truy tặng danh hiệu Anh hùng lực lượng vũ trang Nhân dân. Đền thờ của đồng chí đã được xây dựng và khánh thành vào ngày 20/12/2003 tại ấp Phong Điền, xã Lương Hòa, huyện Giồng Trôm. Ngày 8/4/2007, Bộ Quốc phòng đã tặng tượng đồng chân dung Nữ tướng (cao 1,75m, nặng trên 1 tấn) trong trang phục áo bà ba, khăn rằn quần cổ đặt tại đền thờ.

Phát huy truyền thống và những phẩm chất tốt đẹp của Cô Ba, phụ nữ Bến Tre ngày càng nhận thức rõ hơn về vị trí, vai trò và vị thế của mình. Phụ nữ Bến Tre đang và sẽ tiếp tục thực hiện tốt các phong trào thi đua như: “Phụ nữ tích cực học tập, lao động sáng tạo, xây dựng gia đình hạnh phúc” gắn với việc tiếp tục học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; phong trào thi đua “Đồng Khởi mới”, “Đồng khởi khởi nghiệp”; cuộc vận động xây dựng “Gia đình 5 không, 3 sạch” gắn với cuộc vận động xây dựng “Nông thôn mới, văn minh đô thị”,... phấn đấu thực hiện đạt các chuẩn mực của người phụ nữ trong thời kỳ công nghiệp hóa, hiện đại hóa “Tự tin, tự trọng, trung hậu, đảm đang”, góp phần tạo nên một chân dung mới của người phụ nữ Bến Tre trong xây dựng quê hương đất nước, làm rạng rỡ thêm truyền thống tốt đẹp của “Đội quân tóc dài” của quê hương Đồng Khởi.

Kỷ niệm 100 năm ngày sinh Anh hùng lực lượng vũ trang Nhân dân - Nữ tướng Nguyễn Thị Định (15/3/1920-15/3/2020), Đảng bộ và Nhân dân Bến Tre rất tự hào về cô Ba, chị Ba, Anh hùng lực lượng vũ trang, Phó Tư lệnh quân giải phóng miền Nam, Phó Chủ tịch Nước Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Việt Nam, người đứng đầu của phong trào Đồng Khởi Bến Tre năm 1960. Cuộc đời và sự nghiệp cách mạng của đồng chí Nguyễn Thị Định mãi được khắc ghi vào lịch sử đấu tranh hào hùng của dân tộc của quê hương, đất nước hôm nay và mai sau./.

BAN TUYÊN GIÁO TỈNH ỦY